

УДК 342.565.4:355.271

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Лі Н. Д.

Науковий керівник – Чепела С.П

Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, просп. Науки, 14, каф. філософії, тел.: (057)702-14-65)

This article deals with the problem of the work of the courts during the wartime. It is known that war brings a lot of problems to people's lives and one of the influential problems is the proper operation of the courts. It is very important because a lot of people face problems that must be resolved by the court and malfunctioning in the court's work can destroy or society or even endanger the country. In our scientific work we will analyze work of the courts during the wartime and we will describe some features of it. At the end of this work we will understand the current state of due process of the courts during martial law.

Останні роки українці переживають дуже тяжкі часи для нашого народу, а упродовж минулого року ситуація кардинально погіршилася. Після початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України ми зіткнулися з багатьма проблемами в нашому житті. Більшість стандартних операцій та дій які ми звикли робити на протязі нашого життя зазнали змін та шкоди у зв'язку з війною. Таким чином, наприклад, потерпіли змін більшість державних органів та установ у зв'язку з певним регламентом воєнного стану. Однією з найважливіших установ яка затерпла змін є система адміністративних судів України.

У період воєнного стану, відповідно до статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», повноваження судів не можуть бути припинені, а частина друга статті 26 зазначеного Закону передбачає, що скорочення чи прискорення будь-яких форм судочинства забороняється. Але, разом з тим, судова гілка влади також зазнала впливу війни та її наслідків, що внесло свої корективи в процеси здійснення судочинства.

У зв'язку з повномасштабним вторгненням РФ на територію України, веденням активних бойових дій та тимчасову окупацію окремих територій, низка судів в Донецькій, Житомирській, Запорізькій, Київській, Луганській, Миколаївській, Сумській, Чернігівській, Харківській та Херсонській областях призупинили свою діяльність. Внаслідок чого відповідними розпорядженнями Голови Верховного Суду «Про зміну територіальної підсудності судових справ в умовах воєнного стану», ураховуючи неможливість судами здійснювати правосуддя під час воєнного стану, територіальну підсудність судових справ, що розглядалися в цих судах, було змінено.

Реалізація таких повноважень Головою Верховного Суду стала можлива завдяки прийнятими на початку березня законодавчими змінами до частини сьомої статті 147 Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Ця стаття в редакції чинній станом на сьогодні передбачає, що у разі неможливості здійснення правосуддя судом з об'єктивних причин під час воєнного або надзвичайного стану, у зв'язку зі стихійним лихом, військовими діями, заходами щодо боротьби з тероризмом або іншими надзвичайними обставинами може бути змінено територіальну підсудність судових справ, що розглядаються в такому суді, за рішенням Вищої ради правосуддя, що ухвалюється за поданням Голови Верховного Суду, шляхом її передачі до суду, який найбільш територіально наближений до суду, який не може здійснювати правосуддя, або іншого визначеного суду. У разі неможливості здійснення Вищою радою правосуддя такого повноваження воно здійснюється за розпорядженням Голови Верховного Суду. Відповідне рішення є також підставою для передачі усіх справ, які перебували на розгляді суду, територіальна підсудність якого змінюється.

Зараз же суди, які знаходяться на деокупованих територіях, поступово починають відновлювати свою роботу.

Так, відповідно до розпорядження Голови Верховного Суду від 22.04.2022 № 25/0/9-22 відновлено територіальну підсудність судових справ двох господарських судів, у яких є належні умови для здійснення правосуддя: Господарського суду Сумської області та Господарського суду Чернігівської області. Також відновили свою діяльність низка судів Житомирської, Київської, Чернігівської, Сумської областей.

Зокрема, розпорядженням Голови Верховного Суду від 4 травня 2022 року № 27/0/9-22 відновлено територіальну підсудність судових справ 25 судів Чернігівської області, які вже 5 травня мали розпочати здійснення правосуддя. Підсумовуючи, ми можемо сказати що надання можливості роботи судів під час воєнного стану є дуже складною задачею. Також змінилися актуальні питання в судах, якщо раніше в більшості це були справи більш побутового характеру, то тепер набули великого розповсюдження справи пов'язані з військовою справою. Держава намагається максимально підтримати порядок в країні, не дивлячись на таку складну ситуацію. Можна виділити що ситуація пов'язана з повноцінною працездатністю наших судів покращується і проводиться величезна робота для підтримки ситуації.

Список використаних джерел:

1. Бармак М. В, Бармак О. Я. Кишеньковий довідничок. Основи права. Тернопіль: АСТОН, 2018. 416 с.

2. Рада суддів України. Рішення 05.08.2022 № 23. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0023414-22#Text> (дійсне на 10.04.2023)